

Προτάσεις για βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για αυτοπαραγωγή ενέργειας και προώθηση των μικρών παραγωγών

13.9.2017

Έχουν περάσει δυόμισι χρόνια από την έναρξη εφαρμογής του προγράμματος αυτοπαραγωγής με ενεργειακό συμπληρωματικό και ο απολογισμός είναι δυστυχώς κάτι παραπάνω από απογοητευτικός. Σε δυόμισι χρόνια έχουν εγκατασταθεί μόλις 10 MW συστημάτων αυτοπαραγωγής (μόλις 2 MW εντός του 2017), ανάπτυξη που είναι 30 φορές μικρότερη από την αντίστοιχη του Ειδικού Προγράμματος για τις Ηλιακές Στέγες που ξεκίνησε το 2010. Με τους ρυθμούς αυτούς, όχι μόνο δεν μπορεί να υπάρξει βιώσιμη αγορά, αλλά η χώρα θα απομακρύνεται ολοένα και περισσότερο από τους εθνικούς, κοινοτικούς και διεθνείς στόχους για την ανάπτυξη των ΑΠΕ και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Είναι σαφές ότι η οικονομική ύφεση των τελευταίων ετών επηρεάζει και την ανάπτυξη των μικρών οικιακών και εμπορικών συστημάτων αυτοπαραγωγής. Ύφεση όμως είχαμε και την περίοδο μετά το 2010 που έτρεχε το πρόγραμμα των Ηλιακών Στεγών. Θα πρέπει να αναζητήσει λοιπόν κανείς και κάποια άλλα αίτια που απορρέουν από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Είναι χαρακτηριστικό ότι, με τις ισχύουσες σήμερα τιμές στην αγορά (που είναι από τις χαμηλότερες διεθνώς) και τις υπάρχουσες θεσμικές ρυθμίσεις, ο χρόνος απόσβεσης ενός μικρού οικιακού συστήματος αυτοπαραγωγής είναι περίπου 10 χρόνια. Κατανοείτε ασφαλώς ότι κάτι τέτοιο επ' ουδενί αποτελεί κίνητρο για εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σε μια κατοικία. Για το λόγο αυτό, προτείνουμε τις εξής θεσμικές βελτιώσεις:

1. Σήμερα, οι αυτοπαραγωγοί επιβαρύνονται με ΥΚΩ στο σύνολο της ενέργειας που καταναλώνουν, ακόμη και επί αυτής που παράγουν οι ίδιοι και ιδιοκαταναλώνουν επί τόπου πριν αυτή εγχυθεί στο δίκτυο. Κάτι τέτοιο εκτός από αντιπαραγωγικό, είναι και εξαιρετικά άδικο. Στις υπόλοιπες ρυθμιζόμενες χρεώσεις (τέλη χρήσης δικτύου και συστήματος, ΕΤΜΕΑΡ), ο αυτοπαραγωγός επιβαρύνεται μόνο για τη συμπληρωστική ενέργεια (απορροφώμενη μείον εγχεόμενη) και όχι για το σύνολο της καταναλισκόμενης ενέργειας. Τονίζουμε emphatically ότι το συντριπτικό ποσοστό των ΥΚΩ αφορά σε έμμεση επιδότηση της ηλεκτροπαραγωγής με πετρέλαιο στα νησιά. Ένας παραγωγός πράσινης ενέργειας δηλαδή, επιβαρύνεται για την ενέργεια που παράγει και ιδιοκαταναλώνει προκειμένου να επιδοτηθεί, για παράδειγμα, η κατανάλωση μιας πισίνας σε κάποιο νησί των Κυκλάδων και αυτό λογίζεται ως δίκαιη κοινωνική πολιτική! Ο παραλογισμός αυτός ισχύει βέβαια εδώ και πολλά χρόνια και ασφαλώς δεν προέκυψε από τις σχετικά πρόσφατες ρυθμίσεις. Κάποτε όμως θα πρέπει να αρθεί αυτή η στρέβλωση. **Αν τα ΥΚΩ υπολογίζονται επί της συμπληρωστικής ενέργειας (απορροφώμενη μείον εγχεόμενη) και όχι επί του συνόλου της καταναλισκόμενης ενέργειας, μειώνεται έως και κατά ένα έτος ο χρόνος απόσβεσης για ένα οικιακό σύστημα.** Στο επιχείρημα ότι έτσι μειώνονται τα διαθέσιμα κονδύλια για ΥΚΩ (που είναι της τάξης των 700 εκατ. € ετησίως), αντιτείνουμε ότι αν ίσχυε η πρότασή μας για τα εγκατεστημένα σήμερα συστήματα (περίπου 10 MW), τα διαθέσιμα ΥΚΩ θα μειώνονταν μόλις κατά 35.000 € ετησίως (δηλαδή κατά 0,005%)! Σημειώνουμε επίσης ότι, από το 2018, θα λειτουργήσει η διασύνδεση ορισμένων νησιών με το ηπειρωτικό

σύστημα, μειώνοντας τα συνολικά ποσά που απαιτούνται για ΥΚΩ, καθιστώντας έτσι απολύτως ρεαλιστική την πρότασή μας.

2. Με το Ν.4414/2016, υιοθετήθηκε η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και σταθμών μικρών ανεμογεννητριών για την κάλυψη ιδίων αναγκών συγκεκριμένων ομάδων αυτοπαραγωγών και με εφαρμογή **εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού**. Συγκεκριμένα, η δυνατότητα αυτή δίνεται σε αυτοπαραγωγούς που είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που επιδιώκουν κοινωφελείς ή άλλους δημοσίου ενδιαφέροντος σκοπούς γενικής ή τοπικής εμβέλειας καθώς και για εγγεγραμμένους στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων του Ν.3874/2010 (Α' 151) για εγκαταστάσεις αγροτικών εκμεταλλεύσεων όπως ορίζονται στο Ν.3874/2010 ή και αγροτικών χρήσεων.

Η ρύθμιση αυτή αποκλείει άλλες κατηγορίες αυτοπαραγωγών, όπως π.χ. ξενοδόχους ή επαγγελματίες σε νησιά ή/και προστατευόμενες περιοχές, παραδοσιακούς οικισμούς κ.λπ., για τους οποίους ο εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός αποτελεί τη μοναδική ρεαλιστική επιλογή για να εγκαταστήσουν φωτοβολταϊκά.

Για το λόγο αυτό, **η δυνατότητα του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού θα έπρεπε να παρέχεται χωρίς διακρίσεις σε όλες τις κατηγορίες αυτοπαραγωγών**, δηλαδή σε όλα τα φυσικά πρόσωπα (επιτηδευματίες ή μη) και νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου.

3. Με βάση την ΥΑ ΑΠΕΗΛ/Α/Φ1/οικ.175067 (ΦΕΚ 1547Β/5.5.2017), στις περιπτώσεις εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού επιτρέπεται ο συμψηφισμός απορροφηθείσας και εγχυθείσας ενέργειας που αντιστοιχούν αποκλειστικά σε παροχές του ίδιου επιπέδου τάσης. Η ρύθμιση μάλιστα αφορά σε φωτοβολταϊκό σταθμό ο οποίος εγκαθίσταται στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα με τις εγκαταστάσεις κατανάλωσης με τις οποίες αντιστοιχίζεται (και στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά και στο ίδιο ηλεκτρικό σύστημα με τις εγκαταστάσεις κατανάλωσης με τις οποίες αντιστοιχίζεται).

Η πρώτη ρύθμιση ουσιαστικά αποτρέπει αυτοπαραγωγούς από το να επενδύσουν σε συστήματα στη Μέση Τάση (>100 kW) και να συμψηφίσουν την παραγόμενη ενέργεια σε εγκαταστάσεις κατανάλωσης στη Χαμηλή Τάση. Αυτό πρακτικά περιορίζει τον εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό σε συστήματα έως 100 kWp, ενώ ειδικά για τις Ενεργειακές Κοινότητες, η διάταξη αυτή είναι καθοριστική αφού σημαίνει ότι δεν μπορεί να υπάρξει συμμετοχικό σχήμα αυτοπαραγωγής με έργο άνω των 100 kWp. Για το λόγο αυτό, **θα πρέπει στις περιπτώσεις εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού να επιτρέπεται ο συμψηφισμός απορροφηθείσας και εγχυθείσας ενέργειας που αντιστοιχούν σε παροχές οποιουδήποτε επιπέδου τάσης**.

Προτείνεται επίσης να μην είναι υποχρεωτική η εγκατάσταση του φωτοβολταϊκού σταθμού στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα με τις εγκαταστάσεις κατανάλωσης με τις οποίες αντιστοιχίζεται.

4. Προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ο εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός για την καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας και τη στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, προτείνονται οι εξής ρυθμίσεις:

Η παράγραφος 13 του άρθρου 2 του Ν.3468/2016 (Α' 129) όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 13 του Ν.4414/2016 (Α' 149) αντικαθίσταται ως εξής:

“13. Εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός: ο συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. αυτοπαραγωγού, με τη συνολική καταναλισκόμενη ηλεκτρική ενέργεια σε εγκαταστάσεις του αυτοπαραγωγού, από τις οποίες τουλάχιστον η μία είτε δεν βρίσκεται στον ίδιο ή όμορο χώρο με το σταθμό Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. είτε στην περίπτωση που βρίσκεται, τροφοδοτείται από διαφορετική παροχή. Ειδικά για την περίπτωση Ενεργειακής Κοινότητας (Ε.Κοιν.), ο συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμό Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α της Ε.Κοιν. γίνεται με τη συνολική καταναλισκόμενη ηλεκτρική ενέργεια σε εγκαταστάσεις μελών της Ε.Κοιν. ή τρίτων ευάλωτων καταναλωτών ή εν γένει εκδοχέων στους οποίους εκχωρήθηκε χωρίς αντάλλαγμα το σχετικό δικαίωμα μέλους της Ε.Κοιν.”

Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 14Α του ν. 3468/2006 προστίθεται το εξής εδάφιο:

“Στο πλαίσιο άσκησης κοινωνικής πολιτικής και καταπολέμησης της ενεργειακής φτώχειας, οι ΟΤΑ ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που επιδιώκουν κοινωφελείς ή άλλους δημοσίου ενδιαφέροντος σκοπούς γενικής ή τοπικής εμβέλειας δύνανται επίσης να εγκαταστήσουν φωτοβολταϊκά συστήματα ή μικρές ανεμογεννήτριες, σταθμούς βιομάζας / βιοαερίου / βιορευστών, μικρούς υδροηλεκτρικούς σταθμούς και σταθμούς Σ.Η.Θ.Υ.Α. σε χώρους των οποίων έχουν την κυριότητα ή τη νόμιμη χρήση αυτών (π.χ. μέσω μίσθωσης, δωρεάν παραχώρησης κ.λπ. και έχουν διασφαλίσει την έγγραφη συναίνεση του ιδιοκτήτη του χώρου), αντιστοιχίζοντας τα συστήματα αυτά με τη χρήση εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού σε έναν ή περισσότερους μετρητές κατανάλωσης τρίτων προσώπων ή φορέων (ωφελομένων του μέτρου κοινωνικής πολιτικής).

5. Το ανώτατο όριο των 500 kWp στην αυτοπαραγωγή είναι πολύ μικρό για συγκεκριμένες ομάδες καταναλωτών, όπως βιομηχανίες, μεγάλες εταιρίες λιανικής (σούπερ μάρκετ, πολυκαταστήματα) που έχουν μεγάλες καταναλώσεις. Επί της ουσίας, ένα δυναμικό κομμάτι της παραγωγικής οικονομίας της χώρας αποκλείεται από την αυτοπαραγωγή. Για το λόγο αυτό, **προτείνεται για συγκεκριμένα τιμολόγια εμπορικών και βιομηχανικών καταναλωτών, να μην υπάρχει ανώτατο όριο για αυτοπαραγωγή και εικονική αυτοπαραγωγή.**
6. Σήμερα επίσης δεν επιτρέπεται η χρήση του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού από τις Εταιρίες Διαχείρισης (ή/και Ανάπτυξης) Επιχειρηματικών Πάρκων ώστε να αντιστοιχίζουν ένα φωτοβολταϊκό σταθμό σε έναν ή περισσότερους μετρητές κατανάλωσης εγκατεστημένων επιχειρήσεων. Δεδομένου ότι – για οικονομικούς και πρακτικούς λόγους – οι Εταιρίες Διαχείρισης είναι αυτές που μπορούν να προχωρήσουν σε επενδύσεις φωτοβολταϊκών πάρκων που θα καλύπτουν την κατανάλωση των Επιχειρηματικών Πάρκων, πρέπει να δοθεί η δυνατότητα να συμψηφίζουν την ενέργεια σε μετρητές τρίτων (εγκατεστημένες επιχειρήσεις).

Προτείνεται να προβλεφθεί η χρήση του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού από τις Εταιρίες Διαχείρισης (ή/και Ανάπτυξης) Επιχειρηματικών Πάρκων που θα λειτουργούν έτσι ως φορείς συλλογικής εκπροσώπησης (aggregators) ώστε να αντιστοιχίζουν ένα φωτοβολταϊκό σταθμό σε ένα ή περισσότερους μετρητές κατανάλωσης εγκατεστημένων επιχειρήσεων. Στην περίπτωση αυτή, να μην υπάρχει ανώτατο όριο ισχύος του εγκατεστημένου συστήματος, αλλά αυτό να καθορίζεται από τις πραγματικές καταναλώσεις των επιχειρήσεων που εξυπηρετούνται.

7. Η πρόβλεψη του Ν.4414/2016 είναι να ισχύσει, μέχρι νεωτέρας, η σημερινή ρύθμιση (αποζημίωση με 1,1*ΟΤΣ και 1,2*ΟΤΣ, όπου ΟΤΣ η Οριακή Τιμή Συστήματος) η οποία όμως οδηγεί σε μη βιώσιμες επενδύσεις και χρήζει άμεσης αντικατάστασης. Τονίζουμε με έμφαση

πως από τα μικρομεσαία αυτά έργα κρίνεται το μέλλον χιλιάδων θέσεων εργασίας, αφού ένα κομμάτι της αγοράς φωτοβολταϊκών απασχολείται σχεδόν αποκλειστικά στην κατηγορία αυτή έργων.

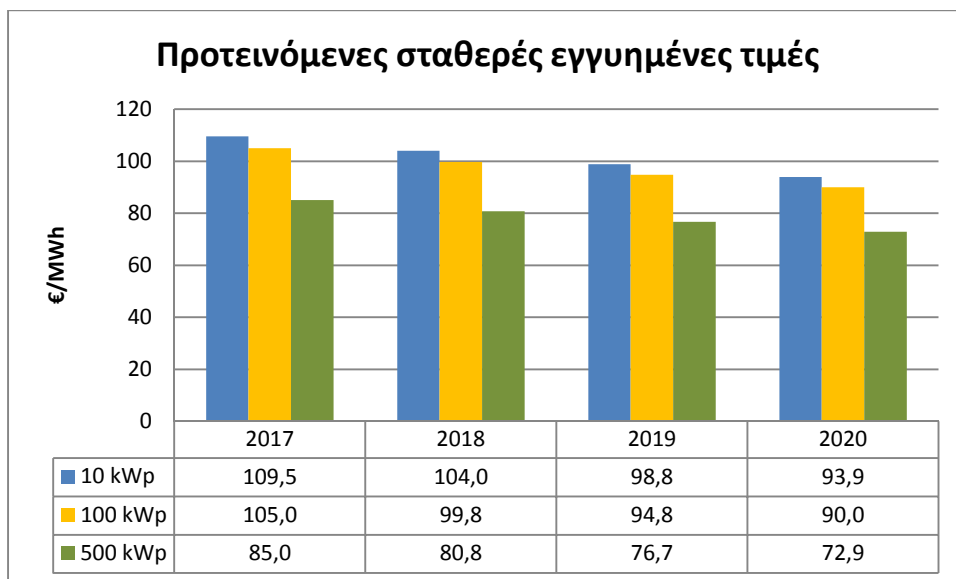
Πρόταση: Να καθοριστούν άμεσα εύλογες σταθερές τιμές για την κατηγορία αυτή. Συγκεκριμένα (και λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα του πιλοτικού διαγωνισμού του Δεκεμβρίου 2016), προτείνεται η σταθερή τιμή (feed-in-tariff, FiT) να ορίζεται από την παρακάτω σχέση:

$$FiT (\text{€/MWh}) = 110 - 0,05 * P$$

όπου P η ισχύς του συστήματος σε kWp.

Η εξίσωση αυτή μπορεί να περιλάβει και τα μικρά οικιακά-εμπορικά συστήματα του ειδικού προγράμματος για λόγους ισότιμης μεταχείρισης.

Η εξίσωση αυτή προτείνεται να ισχύσει για το 2017, ενώ στη συνέχεια να υπάρχει ετήσια μείωση 5% στις τιμές που προκύπτουν από αυτήν. Για παράδειγμα, ένα σύστημα των 100 kWp που εγκαθίσταται το 2017 θα είχε FiT=105 €/MWh, ένα αντίστοιχο σύστημα που το 2018 εγκαθίσταται το 2018 θα είχε FiT=99,8 €/MWh, κ.ο.κ.

8. Παρόλο που δεν υπάρχει σχετική νομοθετική ρύθμιση, οι υπηρεσίες του ΔΕΔΔΗΕ αποφάσισαν αυθαίρετα πως “ηλεκτρική διαμόρφωση παράλληλης λειτουργίας του συστήματος αποθήκευσης (π.χ. συσσωρευτών) και του φωτοβολταϊκού συστήματος στο πλαίσιο του προγράμματος αυτοπαραγωγής με ενεργειακό συμψηφισμό δεν είναι αποδεκτή”. Την ίδια ώρα, ο ΔΕΔΔΗΕ καθυστερεί επί σχεδόν μία τριετία την κατάρτιση προδιαγραφών για την εγκατάσταση τέτοιων συστημάτων, παρόλο που τα συστήματα αυτά εγκαθίστανται πλέον κατά χιλιάδες σε άλλες χώρες.

Θα πρέπει να επιτραπεί άμεσα από τον ΔΕΔΔΗΕ η εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης σε συνδυασμό με συστήματα αυτοπαραγωγής και να καθοριστούν σχετικές προδιαγραφές για την ορθή εγκατάσταση τέτοιων συστημάτων.

Επιπλέον θα πρέπει να υπάρξουν περαιτέρω κίνητρα για την αποθήκευση, χωρίς να αποκλείεται και το κίνητρο της επιδότησης για συγκεκριμένες εφαρμογές. Επίσης, ένα άλλο ζήτημα είναι πως, μέχρι τώρα, τόσο η ΡΑΕ όσο και το θεσμικό πλαίσιο έβλεπαν την αποθήκευση ως τμήμα κάποιου “υβριδικού” συστήματος, συνήθως σε συνδυασμό με ΑΠΕ. Αν και κάτι τέτοιο είναι θετικό και απαραίτητο, δεν θα έπρεπε να αποκλείσουμε και τις αυτόνομες εφαρμογές συσσωρευτών ώστε να ενισχυθούν τα δίκτυα.

*Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΩΝ (www.helarco.gr) είναι αστική μη κερδοσκοπική εταιρία που ιδρύθηκε το 2002 από τις σημαντικότερες εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην **παραγωγή εξοπλισμού, την εμπορία, εγκατάσταση και συντήρηση φωτοβολταϊκών συστημάτων**. Εργάζεται για τη γοργή και ουσιαστική ανάπτυξη μιας υγιούς και βιώσιμης αγοράς φωτοβολταϊκών, τη **θέσπιση των απαραίτητων κινήτρων** και την **άρση των εμποδίων** που υπάρχουν σήμερα στην αξιοποίηση του εθνικού καυσίμου της χώρας, της ηλιακής ακτινοβολίας. Έχει συμβάλει τα μέγιστα στη θέσπιση εγγυημένων τιμών πώλησης της παραγόμενης ηλιακής ενέργειας (*feed-in-tariffs*), στη θέσπιση ειδικών κινήτρων για τα οικιακά φωτοβολταϊκά, στην προώθηση της αυτοπαραγωγής και στην απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης.*